ՀՍՍՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՖՈՒՆԴԱՄԵՆՏԱԼ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ԱԿԱԴԵՄԻԱ

ՀԱՄԲՈՅՐ
ՍՐԲՈՒԹԵԱՆ։

Որով

ՍԻՐՕՂՆ ՍԻՐՈՎ
միաւորի ընդ սիրելւոյն։

Ի փառս Անպատմ Աշխէր Անձա
ռապատում Սերոյն։

Սիրով ի Լոյս ածեալ

Տպեալ, և Արդեամբք Քրիստոսաշաւիղ
ԹՈՄԱՅ *Եռամեծ Վարդապետի*
Վանանդեցւոյ։

kneh/k. 36IX

Յ'Ամի Ծննդեան Մար
դացելոյ ՓՐԿՉԻՆ մեր
ՌՉԴ 1704։

Յ'ԱՄՍՏԷՐԴԱՄ։

Խնկանուէր բոյր, և սիրաբուղխ
համբոյր 'ի Քրիստոսեան
պատուիրանն Սիրոյ։

Նորհատուրութեամբ Պ[illegible] [illegible] [illegible]' ի
ղեկոյ [illegible] Ս[illegible]
դեղայ։

ՅՈՒՐՋ
ՔԱՆ ՋԱՀ
ԽՈՐՀՐ-
ԿՈՐԾԱՆ
և սնեցերագրու Պատուէ

րա

բանականցութիւնն Ադամայ 'ի կենսատու
դրախտին փափկութեան. յետ նորին գլոր-
մանն, յ'այսմ աշխարհէլի աշխարհիս. զկնի
փրկագործ գալստեանն Քրիստոսի Փրկի-
չին մերոյ. նաև՝ 'ի համբերձեալ երանա-
ւէտ յ'երկնից արքայութեանն. յ'Աստու-
ծոյ 'ի մէնջ պահանջեցեալ՝ և 'ի մէնջ առ
Այ մատուցեալ Պաշտօնատարութիւնն՝
է Մեծ, և Առաջին պատուիրանն այն։

**Սիրեսցես զՏր Ած քո յ'ա-
մենայն սրտէ քումմէ, և այլն։**

**2 Օրի. 6. 5։ 11. 13։ Մատ. 22.
37։ Մար. 12. 30։ Ղու. 10. 27։**

Բ. ՅՍ Է, ԷՐ, և ԵՂԻՑԻ Ա-
տուածադիր քաղցր լուծն, և փոքրոգի
բեռնն 'ի վերայ մարդկային բնութեանս։
Այս միակ, և միայնակ Տիրական աւանդն՝
ուխտադրեալ առհաւատչեայն, և դրամա-
կան հնազանդութիւնն։

ԱՅսու միայն ճանաչիմք թէ հարազատ՝
և անսպառ սրտիւ պաշտօնատարք Ամենա-
կալ Ադօնային։ Նմանիմք Աստուծոյ.
կեամք, և յենումք յ'Ած. վերանամք՝ և
միաւորիմք ը Աստուծոյ. զգուշանամք 'ի
յ'օրինազանցութէ. նախանձիմք զնախանձ
Տն ամենակալի. համարձակ յուսով խըն-
դրեմք յ'Այ զպէտս հոգւոյ, և զինչ մար-
մնոյ։

Եթէ կամիմք սիրել յ'Աստուծոյ. սի-
րեսցուք զԱծ. հաստատեսցուք սիրով զսէր սի-
րով սիրողին զմեզ Այ. վասն զի՝ Նախ Նա
սիրեաց զմեզ. 1 Յոհ. 4. 19։

Քանզի՝ յառաջ քան զանժամանակ յաւի-
տենականն՝ ոչ եմք կերպիւ կարօտեալ երա-

կա

կանացս. վասն բաղումսիրոյն, որով սիրեաց
զմեզ. Եփ. 2. 4: և վս անճառելի բարեհա-
ճութեանն. յետ ստեղծագործութե, և զա-
հավիժութե Հրեշտակացն. ինքնիշխան յօ-
ժարութբ կամեցաւ ստեղծանել զմարդն ըստ
պատկերի, և ըստ նմանութեան իւրում, կա-
րող, իմաստուն, բարի, անձնիշխան՝ և ըն-
դունակ ամ առաքինութեց. ուրախ եմ ըն-
նիւ յ'որդիս մարդկան. Առակ. 8. 30:

Ր.ՐԴ՝ ԱՐԱՐ ԱՍՏՈՒԱԾ զմարդն 'ի բանական հոգւոյ, իւր՝ ինքեան Համապատկեր. սիրօղ՝ վայելօղ՝ զմայլօղ՝ և ժառանգորդ մեծութեան փառացն. և 'ի հողանիւթեայ մարմնոյ. որ վայելեսցէ 'ի գեղեցկազան, յ'անպատում, յ'ընկալուչ՝ յ'երևելի, և յ'զգալի ստեղծուածոց. կացոյց եւ զնա տէր՝ և իշխան արարածոց. Տիրեցէք (ասէ ՏՐ) և իշխեցէք ձկանց ծովու, Նայլ. Ծննդ. 1. 28: Սաղմ. 8. 7:

ԱՅՍՐ անճառելի շնորհաբաշխ բարերարութեան գաշն, ուխտադրութիւնն, և պայմանն էր, է, և եղիցի. պաշտել զԱծ իբր զՏէր շնչոց, և զիշխան համայն արարածոց. Դնել՝ իբրև կնիք 'ի վերայ սրտի մերոյ, (Երգ. 8. 6:) իբրև զմատանի 'ի վր բազկի մերոյ զՏէրունի աւանդն, զուխտագրեալ առհաւատչեայն Սիրոյ, և զգրաւական Հնազանդութեան պատուիրանին:

Ր.Ր.ՅՅ՝ աճ՞ող մեծի թշուառութեանս. ստունկանեալ Ադամայ զԱստուածային Սիրոյ՝ և Հնազանդութե պատուիրանէն. իրաճացի հատուցմամբ հրամաննաւ անհեղ Հզօրին ընկեցեալ 'ի դրախտէն՝ իբր ուխտադրուժ, պատուիրանազանց, և օրինախործան. պարտաւեալ յԱծ ծանուա

Սիրոյն, և պատրաստեալ 'ի փոյրաքարշ մեղ-
կութիւն. թողեալ՝ լքեալ՝ մատնեցաւ ցաւոց
վշտաց, տագնապաց, տարակուսանաց, ծա-
ռայութեանց, և 'ի պէսպէս կարիս անարգու-
թեանց. իշխան գոլով արարածոց՝ իշխեցաւ
'ի բնութականձառ անասնական ախտից. քան
զի՝ զԱրարչին Սիրոյ պաշտօնատարութիւն
ը եղծանելի արարածոցս փոխանակեաց:

Ր. Ս տանօր՝ սկսաւ ընդլայնիլ
Ածակուռ պատուիրանի ցանկն. ուստի
Ածաշունչ տառք, օրէնք, հրամանք, պա-
տուիրանք, կանոնք, դատաստանք, տեսիլք
տպաւորալիք, խոստմունք, և այլ հրաժարա-
կան՝ և յանձնառական գիրք բազումք. որք
էին իբր՝ միջնորդ, գործիք, և դաստիարակ
մասամբ 'ի հարկէ, և մասամբ 'ի պիտառու-
թենէ. առ 'ի վերստին նորոգել զաղարտե-
ցեալ՝ և զխանգարեցեալ առաջին Սիրոյ՝ և
Հնաշանդութեան պատուիրանն. փոխա-
նակել զեղծանելեաց ստութիւնն ը Ածայ-
ին ճշմարտութեն. և զլայնատարր հեռօք
մոլորեալ ցանկապատառ մարդն, զապակա-
նեալն ցանկութը խաբէութեանն, քարշել
յԱծամերձ պաշտօնատարութիւնն:

ՄԻՆՉԵՒ ԵԿՆ ԼՐՈՒՄՆ
ժամանակին. ըստ Ածային բարեհաճու-
թեանն, և (յառաջ քան զլինելն աշխարհի) ին-
քնիշխան յառաջադրութեն՝ առաքեցաւ
ՈՐԴԻՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ՝
եղեալն 'ի կնոջէ 'ի նմանութիւն մարմնոյ մե-
ղաց, և մտեալն ը օրինօք վն մեղաց. զի զա-
տապարտեալ զմեղս 'ի մարմնի անդ, գնեսցէ
զնոսա, որք ը օրինօք՝ և մեղօք էին. յանդի-
ման լինելով Հզօրին իբր Բարեխօս, Միջ-
նորդ, Խաղաղարար, և Հաշտարար 'ի մէջ
մարդկային զանդուածոյս բարկացեալ Ա-

ծոյ

տուծոյն՝ և ուխտադրուժ եղկելի մարդոյն ։

Եւ զի հարկաւոր Աստուածային Որդւոյն Աստուծոյ էր Միջնորդ հաշտարարութեան ։

Քանզի՝ ըստ արժանաւորութեան, և պատշաճաւորութեան բարկացողին՝ և բարկացուցանողին, պարտ էր՝ և հաշտարար միջնորդութեան Բարեխօսին գոլ համարժան, և համաչուք պատուոյ ։

Բարկացեալն էր ինքն Աստուած, անբաւ՝ անչափ և անհուն բարութիւն ։

Բարկացուցանօղն էր ստեղծուած մարդ, ուխտադրանց անչափ սիրոյն, անհնազանդ անհուն բարութեան, ապստամբ յԱստուածային անբաւութեան, պատժապարտ մահու, և հաւասար անասնոց անբանից ։

Եւ ո՛ մարդն թիկնադարձութեամբ, և ստունկանեալ անհնազանդութեամբ ամպարգեաց և բարկացոյց զԱստուած ։ ուրեմն՝ պարտ էր նմա Աստուածամերձութեամբ՝ և խոնարհեալ հնազանդութեամբ հաշտիլ ընդ Աստուծոյ ։

Արդ այսպիսի հաշտարար միջնորդական բարեխօսութեան պաշտօն լոկ մարդն ոչ բաւէր ժամանել. զի էր անարժան՝ և անընդունակ անսահման վճարական բաւականաւորութեան յանցանաց ։ Յորում Շնորհալին ասէ ։

Քանզի ծառայք բնութեամբ է … ին .
և բռնաւորին ու ծառա … ջին ։
Զի ըստ հոգւոյ ցաւոց չէ … րին .
հոգոց դեղոց պէտական … ին ։
Զոր ըղձանալով սրտապ … ման … ղին .
ապաքինել ու բուժէ … ին ։

Իսկ ոչ սոսկ Աստուածութեան էր գործ. գոլով անընդունակ խոնարհեալ հնազանդութեանն ։ Յորմէ՝ հարկիւ պիտանանայր Աստուածամարդ անձն մի. համարժան, և համաչուք ընդ Աստուածութեան. զգածեալ մարդկային տկարութեամբ և կարող չարչարակից լինիլ տկարութեանս մե

րոյ

րոյ • ով խցէր անմահ ԱԾ, և խոնարհեալ հը-
նազանդ ԱՅ մինչև 'ի մահ: Կցէ Շնորհալին

Մ ենըն հէնոյ դէըն էրհնոյ   ին.
էառ ըբնութին մեր անփոյ   ին:
Ծ հեղըղծաղյըն մեր ոխ   տին.
ծոխեալ 'ի հեանըն տոտ   ջին:

Նուագ՝ ահա Բանին ԱԾ.

Զի անպարագրելի ԱԾային՝ և անե-
ղական բնութեն միշտ 'ի Ծոցոյ Հօր անբա-
ժանելի, որում նմին եղև՝ որինչ եղեն. վն մե-
րոյս փրկութե խոնարհեալ՝ իջեալ յ'երկնից
մտանել յ'արգանդ անարատ Կուսին մաքրու-
թե համեցաւ. հովանաւորութք զօրութե
Բարձրելոյն յղացեալ անսերմնօրէն 'ի յ'Ա-
գուոյն Սրբոյ. առեալ յ'արենէ ամենամաքուր
Կուսին. կերպացեալ զմեր 'ի զանգուածոյն
Ադամայ՝ բայց 'ի մեղաց. անձառելի, անփո-
փոխելի, և անշփոթելի միաւորութբ ըն իւր
ում ԱԾութեանն միաւորեալ՝ հարանայոյոյ
զմարդկային՝ ըն իւրում Պատկերի առեղծե-
ցեալ՝ բնութիւնս. և եղև ԱԾն կատա-
րեալ՝ կատարեալ մարդ, մարմնով հոգւով
մտօք՝ և մտիւ, որինչ է 'ի մարդ. Ճշմարտա-
պէս, և ոչ կարծեօք: Զի Շնորհալւոյն ես:

Բ ԱՆՆ անմարմին ըն էու   թեան.
եղև մարմին Ճշմարտու   թեան:
Եւ նոյն Որդին, որ 'ի Հօ   րէ.
եղև Որդի առ 'ի Մօ   րէ:
Զիւրըն պահեալ անեղա   պէս.
և զմեր առեալ ըստուգա   պէս:
Ճշմարտապէս էառ մար   մին.
ԱԾ, և Մարդ. մի երկո   քին:
Երկուս առեալ դարձեալ բնու   թիւն.
վասըն յ'երկուց գոլ միու   թիւն:
Չէ այս օտար Ճշմարտու   թիւն.
թէ՝ չբաժանեն յ'երկուս ըղ   մին:

Եղև

Եղեւ ուրեմն՝ Ա՟ծ Մարդ, եւ Մարդ Ա՟ծ
անձն մի. համարժան, եւ համաշունք ընդ
Ա՟ծութեն, եւ զգածեալ մարդկային տկա
րութեամբ, որում կարօղ եղեւ չարչարակից լի
նիլ։ Որ ՚ի կերպարանս Ա՟Յ էր. ոչինչ
յափշտակութիւն համարեցաւ զլինելն հաւա
սար Ա՟Յ. այլ զանձն ունայնացոյց՝ զկեր
պարանս ծառայի առեալ՝ ՚ի նմանութիւն
մարդկան եղեալ՝ եւ կերպարանօք գտեալ իբ
րեւ զմարդ. խոնարհեցոյց զանձն, լեալ հնա
զանդ մահու չափ, եւ մահու խաչի։ Փիլ. 2. 6
Եղեւ մեզ Ճշմարիտ երկրորդ Ադամ. բայց
ոչ որպէս առաջինն, հողեղէն՝ շնչաւոր՝ եւ ՚ի
շունչ կենդանի. այլ Տ՟Ր երկնից, երկնաւ
որ՝ եւ ՚ի հոգի կենդանարար։

Աշխարհաշինութիւն խորհրդաւոր ՚ի վերայ Աստուածային
Ճառին. Ծննդ. 2. 21.

1* Եւ էառ (Աստուած) մի ՚ի կողից նորա։
Բարձրեալն Ա՟Ծ՝ խոնարհեալ ՚ի խնդիր մո
լորեալ ոչխարին, եւ իւրաստեղծ սիրել
եալ Պատկերին. հզօր զօրութեամբ հովանի ե
ղեւ ՚ի վերայ Մարիամու. մի ՚ի կողից զան
դուածոյն Ադամայ։

2* Եւ ելից ընդ այնր մարմին։
Բանն Աստուած յղացաւ անսերմնօրէն ՚ի
յՈգւոյն Սրբոյ, առեալ յարենէ կուսին։

3* Եւ շինեաց Տ՟Ր Աստուած զկողն, զոր էառ
յԱդամայ, ՚ի կին։
Բանն Հօր՝ կերպացեալ զմերս, միաւորեաց
ընդ իւրում Անձնաւորութե զզանդուածն
Ադամայ՝ իբր կնքեան Հարսն, մեզ կենաց
եւ ծնօղ հոգւոյ՝ եւ փրկութեան։

4* Եւ էած զնա առ Ադամ։
Բանն մարմնացեալ (Ճշմարիտ Երկնաւոր
երկրորդ Ադամ) միաւորեալ ընդ ադամայ
ին զանդուածոյն. եղեալ կատարեալ Ա՟Ծն՝
կատարեալ մարդ. ծնեալ՝ յայտնեցաւ աշխար
հի։

նի կերպարանու հնազանդ ծառայի, և յան
գիմն առաւ պանդուածոյն հինն Ադամայ:

5* Եւ ասէ Ադամ. այս այժմիկ ոսկր յ'ոսկերաց իմոց, և մարմին 'ի մարմնոյ իմմէ:

Մարմնացեալ Բանն ասէ. այսուհետեւ այս պանդուած Ադամային՝ միաւորեալ ընդ իմում անձնաւորութեանս, մնայ յ'իս՝ և ես 'ի նմա. ոչ այլայլութբ բաժանի յ'ինէն, և ոչ խառնմամբ շփոթի ընդ իս, երկաքանչիւր բնութիւն յ'իս միում անբաժ մնայ, և ես յերկաքանչիւրում անանջատելի. այս իմ հոգի յաստուածութբն հանդերձ, և այս իմ մարմին՝ հանդերձ հասարակ ստանձնութբն բաց 'ի մեղաց: Զորինչ միանգամ առի՝ և ընդ իս միաւորեցի, ոչ երբեք թողից: Սա գեղեցիկ՝ և չքնաղ մերձաւոր իմ, պարտէզ փակեալ, քոյր իմ, և աղբիւր կնքեալ հարսն իմ: Հարսնացեալ՝ և ընդ անձնաւորութն Բանին միաւորեալ մարդկային բնութին՝ խնդամիտ սրտիւ, և խանդակաթ սիրով ասէ ց'փեսայացեալ Ած որդին. Համբուրեսցէ զիս 'ի համբուրից բերանոյ իւրոյ. զի մուծայ ես 'ի տուն գինւոյ. կարգեցաւ 'ի վերայ իմ հզօր, և հրաթև սէր: Սա ինձ փեսայ, և ես հարսն նմա: Շնչեա՛ 'ի պարտէզ իմ, և բուրեսցին խունկք իմ: Ոգի Տեառն 'ի վ͞ր իմ, վ͞ն որոյ՝ և օծ իսկ զիս. և այլն: Եսայ. 61. 1

Ադամային զանգուածն միանգամայն ասէ. այս Աստուածացեալ մարդս այժմիկ՝ ոսկր յ'ոսկերաց իմոց, մարմին 'ի մարմնոյ իմմէ: Սա բարեկամ, մերձաւոր՝ և եղբայր իմ. սա ազգային, անդամ, արիւն, և մարմին իմ. սա ինձ կեանք՝ ծնող՝ ճանապարհ՝ ճշմարտութի խաղաղութի, յոյս՝ փրկութի, քաւութի, զօրութի, յաղթութի, միջնորդ՝ և բարեխօս:

6* Սա կոչեսցի կին. զի յ'առնէ իւրմէ առաւ:

Մարմնացեալ Բանն ասէ. այս իմ ընդ իս

մի

միաւորեալ՝ մարմնացեալ՝ և Աստուածու-
թեամբ անճառելի շնորհացն հաղորդակցել
մարդկային բնութիւ կոչեցաւ ճշմարիտ Ծը-
նող՝ Կեանք, և պտղաբեր Որթ. զի տուաւ
'ի Տիեզերածին Ծնողէն, և 'ի համայն կեն-
դանեաց Կենսատուէն:

7 * Վասն այնորիկ՝ թողցէ՛ այր զհայր իւր, և զ-
մայր իւր. և երթիցէ՛ զհետ կնոջ իւրոյ:

Վասն այնորիկ՝ Այրն սիրով խոնարհեցաւ 'ի
Հայրական ծոցոյ, և վասն մերոյ փրկութե-
մարմնացեալ՝ շրջեցաւ 'ի վերայ երկրի, յաղ-
թեալ սատանայի, ջնջեաց զձեռագիր մերոյ
հակառակութեան հրամանօք իւրովք, որ կայր
մեզ հակառակ. և եբարձ զայն 'ի միջոյ, և բե-
ւեռեաց ընդ խաչափայտին: Կողոս. 2. 14:
Դարձեալ՝ Մարմնացեալ Բանին՝ Վարդա-
պետ մեր, և Տէր՝ զինքն մեզ օրինակ եդեալ՝
ասաց. Թէ ոք գայ առ իս, (որպէս հարսն առ
փեսայն) և ոչ ատեայ այսինքն՝ ոչ է առաւելական
սէր զհայր իւր, և զմայր. և զկին իւր՝ և զոր-
դիս. և զեղբարս՝ և զքորս. նաև՝ զանձն ևս
իւր. ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել: Կայցէք
յիս, և ես 'ի ձեզ. զի առանց իմ ոչինչ կա-
րէք առնել:

8 * Եւ եղիցին երկոքեան 'ի մարմին մի:

Եւ եղիցին Ածային, և Մարդկային բնու-
թիւքն անբաժ՝ և անմեկնելի, իբր փեսայ՝ և
հարսն, միաւորեալք 'ի մի անձն Բանին, 'ի
մի փրկչաշխարհի, և 'ի մի Օծեալ Ա. Յ:
Եւս՝ 'ի մի Ծնող Եկեղեցւոյ միոյ, և 'ի մի
Կեանք Հաւատոյ միոյ. 'ի մի Յարութիւն
Յուսոյ միոյ, և 'ի մի Միջնորդութիւն սի-
րոյ միոյ:

9 * Եւ էին երկոքեանն մերկ. և ոչ ամաչէին:

Աստուածամարդ, և Մարդաստուած
Բանին ամենեւին էր մերկ 'ի մեղաց, արդար,
սուրբ, անարատ, զատեալ 'ի մեղաց՝ և 'ի մե-

ղաւ

ղաւորաց, և քան զերկինս բարձրացեալ: Յայտնապէս խօսեցայ յաշխարհի: Յ'ամենայն ժամ ուսոյց 'ի ժողովրդեանն: Հրէից ատենին ոչ եգիտ ինչ չարախօս լինիլ զնմանէ: Ոչ Պիղատոս՝ պատճառ ինչ՝ կամ մահու, կամ մահու արժանի: Աւազակն քարոզէ· Սա անիրաւ ինչ ոչ գործեաց: Հարիւրապետն վկայեաց· արդարև՝ այրս այս արդար էր· Որդի Ա՟Յ էր: Որ բամբասեալ՝ և ոչ փոխարէն բամբասէր· չարչարեալ՝ և ոչ պահէր սպառնալիս· մեղս ոչ գիտէր՝ և ոչ արար մեղս· անօրէնութիւն ինչ ոչ գործեաց՝ և ոչ գտաւ նենգութիւն 'ի բերանն նր̄: Եսա· 53

Ինքն իսկ՝ Մարմնացեալ Բանն՝ զինքեանէ վկայելով հարցանէ· Ո՞վ 'ի ձէնջ յանդիմանեսցէ զիս վասն մեղաց: Յօհ· 8· 46:

Արդ՝ զգեցեալ զմեծ վայելչութիւն, և զզօրութիւն, նաև՝ զամենամաքրութիւն ընդ մէջ իւր ածեալ՝ ոչ ամաչէ, և ոչ պատկառի:

Ահա՛ մեզ՝ մեր Երկրորդ Ծնող· Նոր Կեանք· և Նորոգիչ Ադամ Տէր երկնից· երկնաւոր՝ և 'ի հոգի կենդանարար:

ՈՐ արար զմեզ նոր արարածս· օծեալս, և զորդիս· ժառանգս, և սիրելիս Ա՟Յ: Կենքեցեալ բնակարանս, և տաճարս Ոգւոյն Սրբոյ· զԱ՟ծեղէն բնութե՟ հաղորդակիցս· Թագաւորս, քահանայս՝ զազգ ընտիր՝ զսուրբ՝ և զժողովուրդ սեպհական· քաղաքակիցս Սրբոց՝ և զընտանիս Ա՟Յ: Զվերստին՝ անմահ, և անապական Աստուածային բանին սերմամբն ծնեալս· ինքեան իսկ (իբր՝ անդրանիկ 'ի մէջ բազում եղբարց) ժառանգակիցս, և եղբարս:

Ո՛ Անճառելի բարերարութեանց քաղցրացութ փրկչին մերոյ ՔՐԻՍՏՈՍԻ·

Ո՞հ անտանելի ապերախտութեանս վայրա-
քարշ մարդկային բնութեանս:

Զշնորհս երաշխաւորի Աստուծոյ ի մտաբերութեան. մի
մոռանար. զի նա փոխանակ քո զանձն իւր:
Մեծ եւ՝ (վկայէ նոյն Ճշմարտութիւն) քան
զայս սէր ոչոք ունի, եթէ ոք զանձն իւր դի-
ցէ 'ի վերայ բարեկամաց իւրոց: Յոհ. 15. 13

ԵՒ Աստուած այնպէս սիրեաց զաշխարհ՝
մինչև զՈրդին իւր Միածին ետ. զի ամե-
նայն, որ հաւատայ 'ի նա, մի կորիցէ. այլ
ընկալցի զկեանս յաւիտենականս: Յոհ. 3. 16

Եւ արդ՝ Զի՞նչ տաց տրիտուր Տեառն ընդ-
ամի, զորս ետ ինձ:

ՏՈՒՐ ինձ՝ որդեակ (ասէ Տէր) զսիրտ
քո. և աչք քո զճանապարհաց իմոց սպասես-
ցեն: Առակ. 23. 26: Ի՞՝ Սիրեմ զքեզ:

Ահա՛ տրիտուր, զոր ես տաց Տեառն, ընդ-
ամի՝ զորս ետ ինձ. ՍԻՐԵԼ զԱստուած:
Զի՞նչ է ՍԻՐԵԼ զԱստուած. եթէ ոչ
սիրել զՍէր. զի Աստուած ՍԷՐ է:
Եւ ամ, որ սիրէ՝ յԱյ է ծնեալ: 1 Յոհ. 4:
Ուրեմն՝ ամ, որ սիրէ, 'ի սիրոյ է ծնեալ:
Եւ զինչ ծնանի 'ի սիրոյ, եթէ ոչ՝ սէր. որ
միահարէ զսիրօղն ընդ սիրելւոյն, և սիրոյ
զորդիս ծնանի:

Արդ՝ Սէր-որդի ծնեալ 'ի սիրոյ՝ սիրով սի-
րեսցէ զծնողս սէրն. որ իրաւացեալ գտանի
տուածն այն:

Նմանն զնմանին սիրէ:

Բանալի քաղցր սիրոյ տրիտուրն՝ իւղ լապտե-
րաց սէրն է: Մատ. 25. 4:

Խոհեմ սիրոյ հաւատացումն՝ հանդերձ հարսանեաց
սէրն է: Մատ. 22. 11:

Հզօր սիրոյ փոխարէնն՝ առանց կարանի պատ-
մուճան սէրն է: Յոհ. 19. 23:

Ոգեաւոր սիրոյ պարգևն՝ հանդերձ ոսկեհուռ
սէրն է: Սաղմ. 44. 11:

Բ. որոյ

Բորբոքեալ սիրոյ հուրն՝ ննջ հեղք ուշեալ սէրն է: Սաղմ. 44. 6:

ԱՐԴ՝ յեռեալ զմտաւոնի ամենազօր Սիրոյն ընդ մտաւոնս մեր, և գրեալսիրոյ յընդարձակութիւն սրտի մերոյ. Սիրեսցուք զԱստուած յ՚ամ սրտէ մերմէ, յ՚ամ անձնէ մերմէ, յ՚ամ զօրութենէ մերմէ, և յ՚ամ մըտաց մերոց:

✠ ∴ ✠ ∴ ✠

ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԴԱՒԱՆՈՒԹԵԱՆ

ամփոփութիւն Եկեղեցւոյ:

ՍԱՀՄԱՆ ՀԱՒԱՏՈՅ,

ըստ Նիկիոյ ժողովոյն:

ԴՐՈՒԱՏ

Ի ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻ ԸՆԴԴԷՄ

Պաւղիկեան Մանիքեցւոյ:

✠

Ասացեալ Գրիգորի Նարեկայ Վանաց Վանականի. Հոգեմտաւորեան Հռետորի. և Հայոց Փիլիսոփայի:

Բան 75:

ԵՒՐՈՊԱ ԲՆԿԵՐՔ ՄՆԱԼՕՅԱՑ

ԼԵԱՌ ԵՒ ԻՍՊԱՌ ԾԱԾկեալ յ'անճառութէ առաւելութն բազմամասնեայ յաճխութե Մեծիդ երախտեաց. որ ամենապատ լըմամբ աննուազելեաւ՝ յ'աջմէ, և յ'ահեկէ. 'ի դիմաց՝ և 'ի թիկանց համբարեալ կան անբաւութիւք. մատուցանեմ ընծայեմ դարձեալ աստանօր աւանդ գովեստի դաւանական ճշմարտականի:

Զի որ երբեմն Հերձուածականին չարափառութե, ամենապատրին խաբէութե, նենգողին կարթիւն հատուածեալ՝ 'ի բաց հերքեցայ՝ եղեալ 'ի դրախտէն. արդ՝ միա՛տրականաւս այս ուղիղ ամբծութեան յ'ա՛անդ խակապէս շնորհի անդրէն միասնգամ համբարձեալ սովիմբ 'ի թռիչս թևոց լուսոյ, ահա յ'երկինս ժամանեցից հեռևեալ:

ԱՅլ-քանզի՝ յ'արդանոէն, յ'որում յղացայ հոգևոր երկամբք՝ ծնիցեալ. զՄեծ՝ և զԵրջանիկ Դշխոյ՝ անարատ ամենից կուսից Թակուհի. զՊանծալի Մայրն իմ գովելի՝ պարտ է կանոնաւ սահմանի բանի արձանագրել յ'այամ մատենի:

Զի՝ ծանիցեն, ցուցցեն, և այլոց ապագայից ազգաց պատմեսցեն որքանութիւն փառաց խնկելոյն. արժանապէս պաշտամամբ պատուեալ՝ իբր մաքուր մարմին ընդ գլխոյ մագեղութեան Բանին Աստուծոյ, 'ի յիշատակ ճառխ հաւատոյ՝ Երրորդութեանն Դաւանութեան:

Եւ

ԵՒ որդ՝ յ՚այս օրինակ հոգէնկար սպառ-նելի բանի, որ զխորանէս լուսոյ յարմարի՝ ընկալ զիս գթած, օրհնեալ՝ քաւեցեալ՝ և
սրբեալ միին:

Զամ տուր 'ի հոգւոյս զնախատինս մեղաց՝ անմեղս, և անբիծս ընդ հովանեաւ սրբին
բազմեցո:

Յաւէլ զանկարս 'ի տունն Դաւթի. և ան-գնաս փոխեալ 'ի տունդ Ա. Յ. Զ Մար-գարէին ձայնի, որ 'ի քեզ Յ՛՝ աշխարհի:
Մի՛ տար զմարմին, և մի՛ անօգուտ զերկրին
հեռաւորութիւն տրասցես:

Մի՛ զհաւատոյս ջերմութիւն յուսոյ համա-րեսցես, և մի՛ զհամբոյր ողջունիս անկարգ-
ինչ վարկցիս:

Մի՛ զպաշտօնն պարշնորհ դրեսցես, և մի՛ զերկրպագութիւնն անխորհուրդ լքցես:
Մի՛ անսպառ լինիցի տեսակնութեն սպառ-ների, և մի՛ աննշոյլ կերպարանին պայծառ-
ութիւն:

Մի՛ անհուր ողջակիզին տպանդ մնասցի. և մի՛ պատարագ ունայն այս ձեռի սպառ-
քոյ ցրեսցի:

Մի՛ Խաչակդ լուսոյ՝ ինձ մահու լիցի, և մի՛ բաժակ քո կողիցդ արեան 'ի դատապար-
տութիւն եղիցի:

ԱՂԱՉԵՄ զքեզ Տէր, ՅԻ Յ՛. մինդ յ՚կութենէդ. որով զգխոութիւն Հօր քո, և Յոգւոյդ Սրբոյ Խաչակեալ ծանեաք: Քանզի՝ 'ի քէն խոկ վարդապետեալ, զամե-նայն պարզև կարդս Եկեղեցւոյ, 'ի մին արօ-թանուէր լուսարան կենաց փրկութեան բա-րեաց, տարածեալ զսիրտ՝ ձեռաց համբուրա-մամբ, զայս կնդրուկ բանի Բնակողիդ 'ի սր-տիս, Տիրողիդ բնաւից՝ Երեքսրբենիդ մա-տուցեալ՝ յաւէժ ընծայեցուցանեմք պատ-
բուրվառաւ բարեշնորհութեամբ:

ՀՍՍՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՖՈՒՆԴԱՄԵՆՏԱԼ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ԱԿԱԴԵՄԻԱ